

12 februarie 2014

VM nr. 50

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

MD: 2004; mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28

SESIZARE

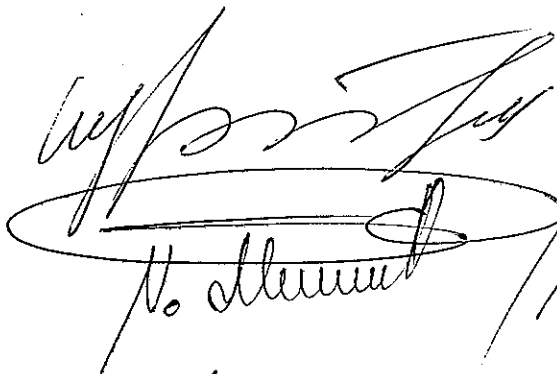
privind controlul constituționalității dispozițiilor

Hotărârii Guvernului nr. 39 din 23.01.2014 privind schimbarea datei efectuării

Recensământului general al populației și al locuințelor,

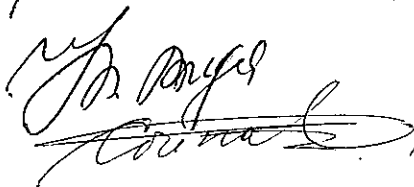
contrar Legii nr. 90 din 26.04.2012

Autori ai sesizării:

Mihai Chimper

Valeriu Munteanu

Georgea Popescu

Carina Puscaș

I. Obiectul sesizării.

Conform dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. art. 38 alin. (1) lit. g), 39 din Codul jurisdicției constituționale, prin prezenta sesizare și ținând cont de dispozițiile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, autorii sesizării solicită respectuos controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 39 din 23.01.2014 cu privire la aprobarea Programului lucrărilor statistice pe anul 2014, în partea privind efectuarea Recensământului populației și al locuințelor pe teren și anume a sb.pct. 3 din pct. 1 denumit “Pregătirea și efectuarea Recensământului populației și al locuințelor (RPL) din anul 2014” lit. A al Cap. VII prin care Guvernul a stabilit perioada de 12-25 mai (2014) pentru efectuarea recensământului menționat.

II. Cadrul normativ pertinent.

2.1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 66

Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

- a) adoptă legi, hotărâri și moțiuni;
- b) declară referendumuri;
- c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării;
- d) aprobă direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului;
- e) aprobă doctrina militară a statului;

- f) exercită controlul parlamentar asupra puterii executive, sub formele și în limitele prevăzute de Constituție;
- g) ratifică, denunță, suspendă și anulează acțiunea tratatelor internaționale încheiate de Republica Moldova;
- h) aprobă bugetul statului și exercită controlul asupra lui;
- i) exercită controlul asupra acordării împrumuturilor de stat, asupra ajutorului economic și de altă natură acordat unor state străine, asupra încheierii acordurilor privind împrumuturile și creditele de stat din surse străine;
- j) alege și numește persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege;
- k) aprobă ordinele și medaliile Republicii Moldova;
- l) declară mobilizarea parțială sau generală;
- m) declară starea de urgență, de asediu și de război;
- n) inițiază cercetarea și audierea oricăror chestiuni ce se referă la interesele societății;
- o) suspendă activitatea organelor administrației publice locale, în cazurile prevăzute de lege;
- p) adoptă acte privind amnistia;
- r) îndeplinește alte atribuții, stabilite prin Constituție și legi.

Articolul 72

Categorii de legi

- (1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare. [...]
- (4) Legile ordinare intervin în orice domeniu al relațiilor sociale, cu excepția celor rezervate legilor constituționale și legilor organice.

Articolul 102

Actele Guvernului

- (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
- (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

2.2. Lege privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18.07.2003

Articolul 9. Corelația actelor normative

(1) Corelația actelor normative diferite după puterea lor juridică se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de caracterul actelor.

(2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

2.3. Legea nr. 90 din 26.04.2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014

Articolul 4. Perioada de efectuare și data recensământului

(1) Recensământul se va desfășura în perioada 1–14 aprilie 2014. În perioada de desfășurare a recensământului se efectuează înscrierea datelor și informațiilor despre populație și locuințe în chestionarele de recensământ, aprobate de Biroul Național de Statistică.

(2) Data recensământului reprezintă înregistrarea informației despre populație și locuințe conform situației de fapt existente la ora 00.00 din ziua de 1 aprilie 2014 și este considerată drept moment de referință al recensământului.

III. Circumstanțele de fapt și argumentele de drept.

Întru examinarea completă, multe-aspectuală a circumstanțelor de fapt și de drept, considerăm oportun a expune succint și în ordine cronologică argumentele pertinente și utile speței, ce vor proba cu certitudine neconstituționalitatea dispozițiilor legale contestate.

Astfel, la 26.04.2012 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 90 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea în referință, s-a stipulat expres că recensământul se va desfășura în perioada 1–14 aprilie 2014 [...], iar conform alin. (2) al aceluiași articol s-a stabilit că data recensământului reprezintă înregistrarea informației despre populație și locuințe conform situației de fapt existente la ora 00.00 din ziua de 1 aprilie 2014 și este considerată drept moment de referință al recensământului.

Potrivit art. 15 din legea menționată, Guvernul în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a acesteia, urma să adoptate actele normative necesare pentru aplicarea legii și să aducă actele sale normative în concordanță cu conținutul acesteia.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 967 din 21.12.2012 privind acțiunile de implementare a Legii nr.90 din 26 aprilie 2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, Guvernul, conform pct. 1 a stabilit, de asemenea că recensământul populației și al locuințelor se va efectua în perioada 1-14 aprilie 2014, în conformitate cu art.4 al Legii nr.90 din 26 aprilie 2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, iar conform pct. 2 s-a aprobat Planul de acțiuni cu privire la organizarea și efectuarea recensământului populației și al locuințelor [...], conform anexei nr.1.

În acest context și nemijlocit la obiectul sesizării menționăm că prin pct. 19-21 din Planul de acțiuni cu privire la organizarea și efectuarea recensământului populației, inițial Guvernul a stabilit acțiunile necesare conform dispozițiilor legale enunțate, stipulându-se expres perioada de efectuare a recensământului în perioada 1–14 aprilie 2014, precum urmează (cităm un extras din Plan):

Nr. d/o	Denumirea acțiunilor	Termenul de executare	Executorii
19.	Efectuarea vizitei preliminare în gospodăriile din sectorul repartizat pentru verificarea și actualizarea listei unităților de recensare	30 și 31 martie 2014	Recenzorii
20.	Efectuarea recenzării populației și a locuințelor prin vizitarea fiecărei gospodării casnice și completarea chestionarelor de recensământ	1-14 aprilie 2014	Recenzorii
21.	Efectuarea controlului gradului de cuprindere și a calității datelor înregistrate în chestionarele de recensământ în gospodăriile selectate (ancheta de	18-28 aprilie 2014	Recenzorii-controlori

Prin Hotărârea de Guvern, în parte contestată cu prezenta sesizare, Guvernul, ilegal de jure a schimbat perioada de efectuare a recensământului din 1–14 aprilie 2014 la 12-25 mai (2014).

În acest context, menționăm că potrivit art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 6 alin. (3) din Legea nr. 780 din 27.12.2001, este stipulat expres că actele normative de executare a legilor, hotărârilor sau ordonanțelor Guvernului se emit în conformitate cu normele care le dispun.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 06.09.2013 privind controlul constituționalității punctului 18 din Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.568 din 10 septembrie 2009 (Sesizarea nr. 24g/2013) și cu referire la dispozițiile invocate ale art. 102 alin. (2) din Constituție, Curtea a statuat că: „În corespundere cu norma constituțională invocată, Curtea a menționat că, actele normative subordonate legii trebuie să fie în conformitate cu acestea din urmă, în înțelesul de a nu cuprinde dispoziții contrare sau a avea ca obiect de reglementare raporturi primare care sunt de domeniul legii și urmează a fi emise în limitele competenței organului de stat respectiv.

Actul normativ întocmit pe baza unui act de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia”.

De asemenea, Curtea a statuat în jurisprudența sa (Hotărârea nr. 14 din 18 martie 1999 cu privire la interpretarea unor dispoziții din art. 94 alin. (2) și art.102 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova) că: „[...] actele Guvernului dezvoltă și concretizează dispozițiile legii. Latura tehnică a adoptării hotărârilor executivului este reglementată de norme legislative. Ele sunt emise (adoptate) în baza și în vederea executării legii pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice”.

IV. Solicitarea autorului sesizării.

În contextul celor expuse și în temeiul normelor solicitate, ținând cont că circumstanțele de fapt și de drept expuse ridică probleme de drept, solicităm respectuos Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională:

1. Primirea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Examinarea în regim de urgență a prezentei sesizări.
3. Exercițarea controlului constituționalității și declararea neconstituțională a Hotărârii Guvernului nr. 39 din 23.01.2014 cu privire la aprobarea Programului lucrărilor statistice pe anul 2014, în partea privind efectuarea Recensământului populației și al locuințelor pe teren și anume a sb.pct. 3 din pct. 1 denumit "Pregătirea și efectuarea Recensământului populației și al locuințelor (RPL) din anul 2014" lit. A al Cap. VII prin care Guvernul a stabilit perioada de 12-25 mai (2014) pentru efectuarea recensământului populației și al locuințelor pe teren.